

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replikk/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Maia Nordsteien Nielsen
maian@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Venner av fattighuset

FATTIGDOM
Ola Bog

«Det er ikke ofte vi hører stemmene fra steder som Fattighuset i det offentlige ordskiftet. Vi burde oftere lytte til dem», skriver Knut Gjerset Olsen på lederplass i Klassekampen i dag, mandag 21. mars 2022.

Fattighuset i Oslo fyller 27 år i juni. Tjuesju år! I vår tid! I verdens beste land å bo i, eller åssen det var. Vi gratulerer! Det vil si vi gratulerer hovedstadens befolkning som støtter opp om prosjektet. Vi gratulerer de frivillige som legger ned så mye arbeid her. Dette landets makthavere, derimot, som framtvinger tiltak av typen attenhundretallet, dem gir vi finger'n.

Sjøl har vi vanka der i femten av de tjuesju åra, og takk for det. Takk også til venstresidas dagsavis som seint omsider kjører en serie intervjuer med folk i min situasjon.

Norge er et vakkert land. Men det er utapå. Inni munnen – knapt ei tann. Man har jo ikke råd.

Køen vokser dag for dag. Hver fredag er det mat. Melk og kjøtt og grønnsaks-slag. Man gremmes – helt privat.

Jeg håper frustrasjonen gror.

Og spres blant søster, barn og bror.

I år, i morgen, som i fjor: Folk trenger faktisk mer enn ord.

Ola Bog,
Oslo
bog.art.zen@hotmail.com

Verftene må sette i gang med storstilte rekrutteringskampanjer

Farvel, bemanning

KRONIKK
Rose Maiken Flatmo

Store deler av norsk arbeidsliv er basert på innleid arbeidskraft som reiser inn og ut av landet, og som tar med seg kompetansen. Denne politikken tar ikke sikte på å bygge stabile arbeidsmiljø og kollektiv rundt dem som utfører arbeidet. Dette svekker fagbevegelsen og lokalsamfunnene og må endres – faste ansettelse og kompetansebygging på arbeidsplassene må igjen bli normalen.

Arbeidsmiljøloven åpner for at arbeidsgiver kan lage avtale med fagforeningene for å få godkjent innleie, slik jeg skrev om i Klassekampen 26. februar. En arbeidsgiver kan gå utover ordinære arbeidstidsbestemmelser etter liknende avtale. Intensjonen i loven var å gi mulighet for fleksibilitet, men dette har blitt utnyttet, og unntak har blitt normalen.

Knapt noen utenlandske arbeidere i bemanningsbransjen har normalarbeidsdag. I mine tretten år som organisasjonsarbeider i Fellesforbundet kan jeg ikke huske å ha truffet en eneste. På de store verftene går mange innleide på det som blir omtalt som «Nordsjørotasjon», to uker arbeid, så to uker fri. Dette gir dem mulighet til å arbeide tolv timers dager, fullstendig uten tilknytning til det samfunnet der de har arbeidet sitt. Denne arbeidstidsordningen blir oppfattet som så gunstig at de innleide ikke krever lik lønn for likt arbeid, ikke engang på verft der de har

jobbet som fagarbeidere i årevis. Det store omfanget av disse arbeidstidsordningene har blitt en reell utfordrer til normalarbeidsdagen, som er tilpasset vanlige fastboende arbeidere med ordinære familieforpliktelser.

Norge er attraktiv for denne typen arbeid. Det er stor konkurranse om å bli leidd inn til verft som gir «Nordsjørotasjon». De innleide blir påvirket av å stå i konstant fare for å bli utkonkurrert. Verftsindustrien har blitt tilpasset menn uten familieforpliktelser, alltid i sin beste alder, som kan skiftes ut lenge før de får helseproblemer og ikke lenger kan yte 100 prosent hver eneste dag. Arbeidere fra Øst-Europa er i stor grad bruk-og-kast-arbeidskraft.

Arbeidsavtaler som hindrer ansatte i bemanningsselskap fra å ta seg jobb i produksjonsbedriften, må fjernes.

Innleide på skipsverft forteller om hemmelige bestemmelser, lovlig eller ikke, i kontraktene, som medfører at innleide, med rette eller urette, tror at de kan få store bøter hvis de bytter arbeidsgiver. Mange forteller om

en «gentlemensavtale» på arbeidsgiversiden, og at man samarbeider om å holde lønnene nede.

Regjeringen har foreslått rett til fast arbeid i produksjonsbedriften etter to år. Denne ordningen vil nok ikke fungere. Arbeidsgiversiden vil samarbeide om å skifte ut arbeiderne før det har gått to år.

Det kan skaffes nok arbeidskraft uten bemanningsselskap: Lys ut de jobbene som i dag blir utført av arbeidere i bemanningsselskap, på arbeidsplassene og i byene de innleide kommer fra.

Det kan være sveisere, platearbeidere, industri-

JA TIL NORMAL ARBEIDSTID: Knapt noen utenlandske arbeidere i bemannings

rørleggere, isofagarbeidere, industrialere, stillasarbeidere og så videre. Lag oppslag på arbeidsplassene på polsk og engelsk, inviter til informasjonsmøter på brakkene og i produksjonshallene, legg ut flygeblader i kantine og i treningshallene.

Gi aktiv og konkret oppfordring til de innleide pendlerne om å søke på jobbene de i årevis har utført. Jobbene de blir tilbudt, må være faste og 100 prosent stilling med normalarbeidsdag eller ordinært skift. De som får jobbene, kan få testet

Klassekampen 26. februar

sine kvalifikasjoner ute i produksjonen. Slik testing driver verftene med allerede. Innleide sveisere og andre er i toppsjiktet på disse rankingene. De som er fagarbeidere, må få lønn som fagarbeidere. Det må opprettes program for

At Macron beundrer Volodymyr Zelenskyj, er ikke så merkelig – hvem gjør vel ikke det? At han liker å kle seg ut, er heller ikke så overraskende. Han er jo gift med dramalæderen sin.

Espen Hauglid i Morgenbladet

Sommerferie. Tanken på det vekker de fineste assosiasjonene: Sol. Varme. Bading. Men i år kan det også bli en del stress

og gråt. Grunnen? Ni ukers sommerferie i Oslo.

Aftenpostens leder

Jeg er alene og er født alene.

Linn Skåber til Dagsavisen

Når norsk politikk går mot normalen, og vi vet ikke nå, så må det være «vanlige maktkampers tur».

Trygve Svensson i Dagsavisen

Det viktigste nå er ikke å gjøre alt rett, det er å få folk vekk fra togperrongene og hallene i Polen. Hvis ikke alle flyktningebarn får godkjent læreverk i morsmålsundervisning fra dag 1, so what? Først og fremst trenger de å sitte i en fredelig skolelobby og dele TikTok-videoer med norske barn.

Hans Bårdsgård i Nationen

MER DEBATT NESTE SIDE >>

panjer. Tida er ute for innleid arbeidskraft.

Bemanningsvesen!

bransjen har normalarbeidsdager, skriver kronikkforfatteren. Her fra Ulstein Verft i Ulsteinvik.

FOTO: SIV DOLMEN

konvertering av utenlandsk fagbrev til norske fagbrev. Arbeiderne må forplikte seg til å delta på disse programmene. Her vil både fagforeninger, yrkesopplæringsnemnda og AOF være naturlige samarbeidspartnere for bedriftene og kommunene.

De som i henhold til tester ikke har nok kvalifikasjoner til å klassifiseres som fagarbeidere, må få tilbud om et lengre opplæringsløp. Klasser med språkopplæring på arbeidsplassene bør være en del av opplæringen. Det finnes mange gode eksempler

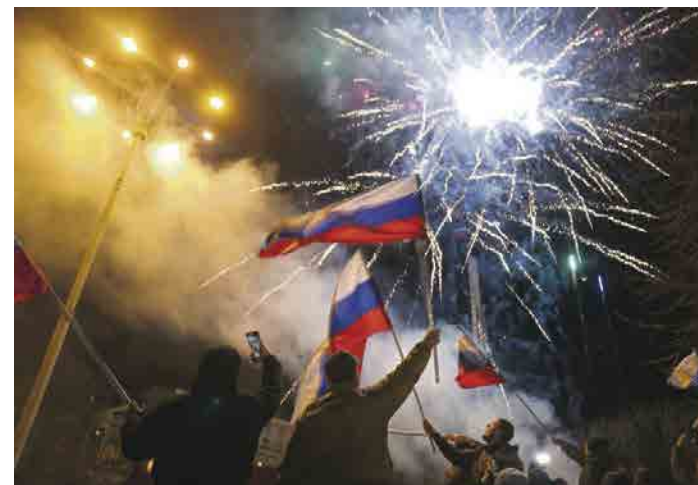
på slik bedriftsintern opplæring og kvalifiseringsprogram gjennomført av de statlige arbeidskontorene (rasert i 2006 av Arbeiderpartiet i regjering), både i Norge og i Sverige. Hvis verftene fortsatt trenger arbeidskraft utover ansettelse av arbeidskraft de allerede leier inn, kan de rekruttere direkte fra byer i Øst-Europa uten å gå via bemanningselskap. Verftene har massevis av kontakter i Polen og Romania etter å ha brukt arbeidskraft derfra i årevis.

Hva så med produksjonsstoppene og oppdragstørke?

Ved faste ansettelser og normalarbeidsdag vil oppdragene ta lenger tid. Produksjon og kompetanseutvikling må planlegges med tanke på sysselsetting hele året.

Fast ansatte arbeidere vil være beskyttet av lov og avtaleverk. I perioder med permittering og arbeidsledighet kan bedrifter og staten samarbeide om kvalifiseringsopplegg.

Rose Maiken Flatmo, sentralstyremedlem i Rødt og tidligere organisasjonsarbeider i Fellesforbundet
rose.maiken.flatmo@outlook.com

TID FOR NY FOLKEAVSTEMNING? Feiring i Donetsk etter president Putins anerkjennelse av den separatiststyrte regionen 21. februar, rett før invasjonen. FOTO: ALEXEI ALEXANDROV, AP/NTB

En fredsløsning?

UKRAINA
Peter Ørebech

Redaktør Mari Skurdal skriver ofte innsiktsfullt og kløktig og samtidens mange utfordringer. Det gjelder også om invasjonen i Ukraina. Den er forkastelig, det er ubestridelig. Lederartikkelen i Klassekampens lørdagsutgave påpeker at økende militær vold vil gi en dødfødt avtale selv om fredsforhandlingene fører frem. Skurdal tviler på om «en avtale presset fram med bomber [kan] være noe EU og Nato kan akseptere». Underforstått, jo lengre tid med krigens gru, jo mer ubalansert avtale. Russland og Ukraina kan gjerne forhandle og «enes» om en tekst, men dette er nytteløst fordi EU og Nato vil si «njet».

Som et apropos til Skurdals gordiske knute har jeg festet meg ved Thomas Pikettys kronikk i Klassekampen 17. mars: «Bare om vi gjør større framskritt innen lov og rett vil vestlige land kunne bidra til å meisle ut en postmilitær og postkolonial verden». Ja, så enkelt kan det sies: Folkeretten hjemler ikke doble standarder. Spørsmålet mange stiller, er hvorfor Russland skal følge folkeretten, når USA ikke gjør det. Som Piketty påpeker: «Over halvparten av afrikanske og asiatiske land vek tilbake fra å stemme under FN's generalforsamlings fordøm-

melse av Russlands krig mot Ukraina (disse landene utgjør tre fjerdedeler av verdens befolkning)». Stemmeboikotten var myntet på USAs hykleri. Er det veier ut av uføret? Ja, lytt til folket, hva sier de i Krim, Luhansk og Donetsk: La dem i folkeavstemninger avgjøre tilknytningen til Ukraina eller Russland. Det er holdt avstemninger i Donetsk om uavhengighet (11. mai 2014) og i Krim om gjenforening med Russland (16. mars 2014) med stor tilslutning til brudd med Ukraina. EU, Nato og OSSE var invitert som observatører. De boikottet, for deretter å underkjenne avstemningens gyldighet, som lite representativ(!).

EU og Nato er pragmatiske, folkeretten ignoreres uavlatelig, men påberopes når de ser seg tjent med det. Stikk i strid med artikkel 1 i konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, om folks rett til å velge styreform og tilhørighet, avviser de at gyldig uttreden kan skje ved folkeavstemning. Som følge av ubøyeligheten fortsetter utmatelseskriegen der parten med de råeste strategier og grusomste våpen «vinner» – for så ensidig å sette fredsbedingene. Derved legges grunnlaget for videre konflikt og ufred. Kan vi bryte den onde sirkelen? Svaret er ja, ved folkeavstemning.

Peter Th. Ørebech, professor, Tromsø
peter.orebech@uit.no

”
Can vi bryte den onde sirkelen?
Svaret er ja.